

TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

Šventėje paminėtas „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ jubiliejus

Vilma NEMUNAITIENĖ

Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke, esančiame Vidiškių seniūnijoje, Kadrėnų kaime, savaitgalį vyko Lietuvos laisvės kovotojų atminimo šventė, kuri šiemet skirta ypatingai progai. Joje paminėtas Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos 50-metis.

Ir pati monsinjoro Alfonso Svarinsko įkurtame parke vykusio šventės šiemet buvo jubiliejinė – ji rengiama jau 20-ą kartą.

Tradiiciškai šventės dalyviai pirmiausiai aplankė monsinjoro A. Svarinsko kapą Dukstynos kapinėse. Čia jis ilsisi greta mūsų krašte nužudytų laisvės gynėjų – pokario partizanų.

Paskui visi susirinko parke, kur po atviru dangumi buvo aukojamos šv. Mišios už laisvės kovotojus. Jas aukojo apaštalinis nuncijus arkivyskupas Petar Antun Rajič, kardinolai, vyskupai ir kunigai.

Pranešimą, skirtą „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ jubiliejui paminėti pristatė Ukmergės kraštotyros muziejus. Susirinkusiuosius pasveikino Ukmergės rajono meras Rolandas Janickas.

Pagrindinė leidyba truko 17 metų

Apie „Kronikos“ leidimą pasakojęs kardinolas Sigitas Tamkevičius. Pirmiausiai jis prisiminė pažintį su rezistentu monsinjoru A. Svarinsku. Tuomet dar nežinojo, kiek ateityje teks patirti bendrų išgyvenimų.

1983-aisiais, kai buvo sumintas ir apkaltintas antitarybine agitacija, prisimena, prieš teismą galėjo susipažinti su savo byla, sukurpta daugybėje tomų. Tarp bylos dokumentų buvo ir KGB kapitono pažyma, kurioje jis rašo apie tai, kokią milžinišką žalą daro pogrindyje leidžiama „Katalikų bažnyčios kronika“.

Taip pat pažymoje suskaičiuota,

kad tais metais pogrindyje buvo leista net 13-os pavadinimų nelegalių leidinių. „Kronika“ tuomet valdžią pykdė labiausiai, nes buvo gabenama į Vakarų, o iš ten skaitoma per radiją.

Pažymoje rašoma, kad nors imtasi priemonių „Kronikai“ uždrausti, to padaryti nepavyksta, nes esą vieni renka medžiagą laikraščiu, kiti maketuoja, spausdina, treči platiną. KGB pažymoje apgailestaujama, kad nėra pakankamai agentų, kurie galėtų prieiti prie leidėjų.

Kardinolas S. Tamkevičius prie „Kronikos“ leidybos prisijungė 1972 metais nuo pat jos gyvavimo pradžių – buvo vienas sumanytojų. Tačiau šiandien sako: „Nebuvau drąsiausias, tiesiog kažkam kažką reikėjo daryti.“ O kad apskritai atsirado toks leidinys, mano, kalta buvo pati santvarka.

Vaikystėje S. Tamkevičiui teko matyti nukankintus, aikštėje numestus partizanų kūnus. Reginiai buvo sukrečiantys. „Tai – jų didžiausias nuopelnas, kad šiandien turime laisvą Lietuvą“, – įsitikinęs kardinolas.

Tuo metu, kai prasidėjo naujo pogrindinio leidinio gyvavimas, jis tikėjosi, kad, duok Dieve, tai tęsis kokius dvejus metus. Tiek represinėje valstybėje geriausiu atveju teišgyvendavo pogrindžio spauda.

Tačiau „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ leista net 17 metų. Pačiam S. Tamkevičiui prie jos teko dirbti 11 metų. „Visi jautėme apvaizdos ranką, kuri vedė į priekį“, – apie tuos metus ir veiklą, už kurią bet kurią dieną galėjo būti suimti, kalbėjo kardinolas.

Sunkiausi išmėginimai – areštai

Prisimena, kad patys sunkiausi išmėginimai buvo areštai, kai būdavo suimami ir teisiami „Kronikos“ bendradarbiai. Puikiai atsimena visus tuos drąsius vyrus ir moteris, tarp kurių – Nijolė

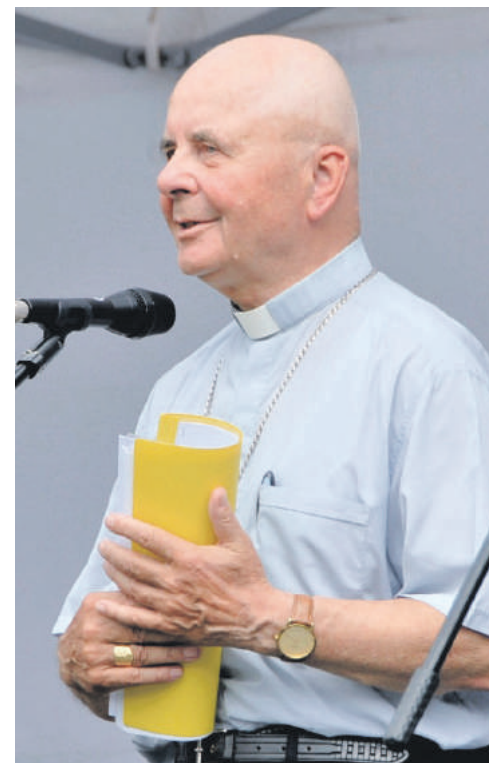

Šventė vyko Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke.

Gedimino Nemunaičio nuotr.

Kasmetinis susitikimų dalyvis vyskupas Jonas Kauneckas.

Apie „Kronikos“ leidybą pasakojo kardinolas Sigitas Tamkevičius.

Sadūnaitė, pasižymėjusi ypatinga drąsa. Tačiau pats S. Tamkevičius vis išlikdavo laisvėje. Prisipažįsta, kad tada net sukdavosi mintys, jog laikas ir jam jau eiti arešto keliu...

Todėl, kai 1983 metais buvo suimtas ir nuteistas dešimčiai metų

laisvės atėmimo, jautėsi pakankamai tvirtas.

Kalėjo Permės ir Mordovijos lageriuose. 1988-aisiais išstremtas į Sibirį, tačiau po pusmečio, prasidėjus „perestroikai“, paleistas į laisvę.

Sako, kad kalinimo metais neteko patirti tų baisių išgyvenimų, kuriuos patyrė ankstesniais metais nuteisti politiniai kaliniai, tarp kurių buvo monsinjoras A. Svarinskas.

Savo kalboje S. Tamkevičius pažymėjo, kad leidžiant „Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką“ net neišvaizdavo, jog po kelerių metų mūsų šalis gali atgauti nepriklausomybę – po dvidešimties, ar daugiau, tačiau tikėjo, kad tai kada nors tikrai nutiks.

„Labiausiai Viešpačiui dėkoju už žmones, kuriuos sutikau, už tuos, kurie prisidėjo prie šio darbo“, – kalbėjo kardinolas. Pasak jo, didžioji dauguma prisidėjusiųjų prie „Kronikos“ platinimo – paprasti eiliniai žmonės, apie kuriuos gal niekad jau ir nesužinosime.

Taip pat svarstė, kad šiandien Lietuva yra net pavojingesnėje padėtyje negu prieš 50 metų. Nes tada visi suprato, kas yra priešas. O šiandien, kai gyvenimas patogus, daugelis mąsto apie pramogas, iškilio grėsmė šeimos, tautos, patikėjimo Dievu pamatams.

„Prieš visus vėjus“

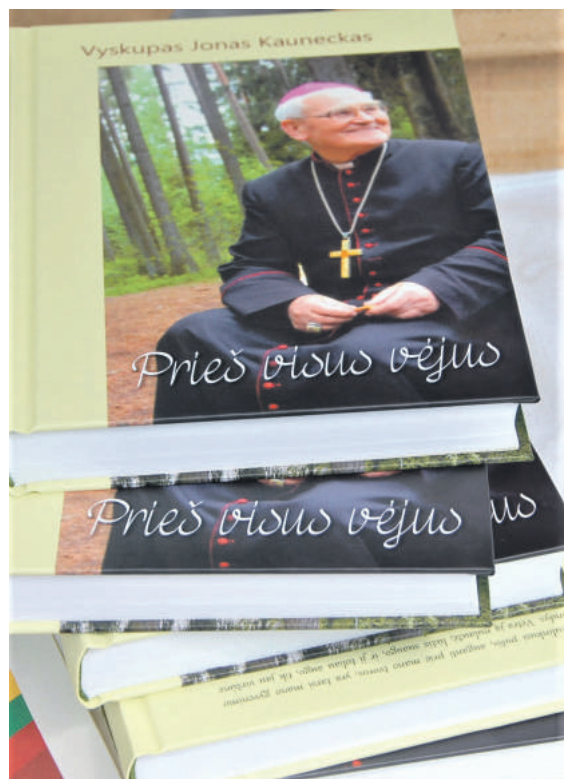
Renginio metu buvo išsamiai pristatyta Panevėžio vyskupo emerito Jono Kaunecko autobiografinė knyga „Prieš visus vėjus“.

Jos redaktorius – kraštievis Vainius Bakas. Šventėje dalyvavo ir pats knygos autorius J. Kauneckas. Į Kadrėnuose vykstančią tradicinę šventę jis atvyksta kiekvienais metais. Šią vietą vertina ir brangina, tad neatsitiktinai autobiografinės knygos pirmajam pristatymui pasirinko būtent šį parką.

Šventės metu dėkota prie leidybos prisidėjusiems žmonėms, skaitytos autobiografijos ištraukos. Knygą „Prieš visus vėjus“ šventėje buvo galima ir įsigyti.

Pabaigoje koncertavo Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos kariuomenės folkloro ansamblis „Vilnelė“, o prieš išsiskirstant visi vaišinti kareiviška koše.

Kitame „Ukmergės žinių“ numeryje, puslapyje „Tikėjimo tiesų tiltai“, publikuosime Ukmergės kraštotyros muziejaus parengtą medžiagą apie „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ sąsajas su Ukmergės kraštu.

Savo išgyvenimus ir patirtis dvasininkai sudėjo į knygas.

